

mirabiliter, ad illam difficultatem ortam ex illa regula, quod jus declarandi, seu interpretandi ad haeredem & successorem non transit, cum ex arbitrio disponentis pendeat, ut in l. inter stipulanten §. Stichum, de verbo, oblig. quia cum hoc jus declarandi non pertineat ad judicem successorem, ut privatam personam, sed tantum ut officialem justitiam ministram, & judicem, hoc enim solum successoribus officium gerentibus, iure concedi videtur, quia successor vere idem iudex reputatur, quod & eandem responsionem repetit sub numer. 427. vers. nec obstant jura, in hac: Nec obstant jura, quibus cavitur declarandi jus ad haeredes non transire; quia non obtinet, cum iure proprio haeredibus, vel successoribus, jus ipsum declarandi competit, ut in d.l. ab executore, quam doctrinam nota, quia mirabilis est.

Hinc est quod successor ordinarius, & predecessor, (cum idem iudex reputetur) potest successor restituere integrum, contra factum sui predecessoris, Speculator titul. de restitu. in integrum, §. videndum restat, n.4. quem referens sequitur Sigismund. Scaccia in tractatu de app. quast. 19. rem. 2. num. 32. & absolvere ab excommunicatione emissa per predecessorem & subdelegantem, ita Felinus per textum ibi in cap. pastoralis, principio, sub numero 11. de officio, & potestate judicis delegati.

Cum igitur iudex predecessor potest reponere attenta-⁸¹ tata a se gelta juxta text. in c. venientes, in fin. de ju- rejuran. & per Philipp. Francum, Covar. Lancelot. & alios supra citatos ad priorem partem hujus capituli, ubi latius de hac re; nihil mirum, ut successor in idem tri- bunal, instantiam & jurisdictionem, ac potestatem, queat illa similiter reponere.

Et in specie probatur, quia in omnibus casibus, in quibus iudex a quo potest reponere attentata sive a se, sive ab aliquo facta, pariter & ejus successor poterit illa reponere, & revocare, quia eodem modo procedit successor, quo predecessor, ita tradit post Innocentium ibi Anton. Butrius in cap. cum M. Ferrarien. in lib. 5. pag. 513. Barbos. in l.d. si longius, in princ. n. 45. optimè Marquess. de commiss. 1.p.c. 3. a num. 33. Decius conf. 449. n.20. & facit in terminis Conc. Trid. sess. 24. de reformat. cap. 20. & quae in ejus comprobationem adduxi 4. p. 2. a. n. 65. & Zerola in praxi Episc. 1. p. verbo instantia, §. 4.

72 Et eodem modo procedit successor, quo processit predecessor, leg. properandum, Cod. de judiciis, Lancelot.

Robert. de attent. 3. part. cap. 27. numero 53. quia acta facta coram uno iudice fidem faciunt coram alio, si sit successor in eodem tribunal: ita plures referens se-⁷³ quitur Petrus Philipp. Corneus in leg. gesta, numero 5. Cod. de re jud. Christophorus de Paz in tractatu de attent. cap. 32. num. 40. cui conductit, quod acta facta coram uno iudice in casibus, quibus probant, & fidem faciunt coram alio; semper debent intelligi, si reproducantur, alias non secundum Alex. conf. 82. vers. 2. numero 4. & 5. lib. 1. Apostilla 1. ad decisionem Capelle Tholos. 198. intelligitur, ut coram subrogato, iudice non requiratur hujusmodi producitur, sed iussio dumtaxat ipsorum actorum, secundum Jas. in l. 2. num. 14. vers. ex teria lectura, C. de edendo, sequitur Cardin. Tusc. praed. conclus. tom. 1. litera A. conclus. 91. num. 5. qui etiam ibi num. 1. post Bald. consilio 147. inventarium hereditatis in fin. versiculo sequitur videre, lib. 4. in-⁷⁴ quitur; quod acta coram uno arbitrio gesta, probant co- ram successore: in quem partes compromiserunt; quando acta sunt publica, & actum respiciunt, quare iudex executor successor perficit executionem, quam inceptam reliquit suus predecessor, secundum Baldum Acorambon. 27. Aprilis 1556. testatur, quia deci-⁷⁵ ditur; non esse procedendum in causis nisi purgatis per eum attentatis: testatur de ea decisione Lancelot. Robert. in tractatu de attent. cap. 4. ampliatione 5. num. 3. & cap. 29. numero 102. & iterum tenet Rota in una Camaricensi Archidiaconatus sub die 12. Novembris 1558. teste Cardin. Paleoto decisione 116. incipit Guti. quem allegat Parisi. ubi supra, num. 42. ergo iudex successor in tribunali, aut in jurisdictione, iustissime poterit reponere attentata a predecessor facta, quemadmodum, & iste poterat revocare predecessor, maxi-⁷⁶ me virtute provisionis Regiae, quia hujusmodi attentatorum repositorum iubetur post actionem inspectionem.

Et ulterius hac pars comprobatur, quia quando preceptum est aliquid praetori ut praetori, putat, & ratione officij, transit in successorem, qui omnino tenet adimplere,

Pars I. Cap. III.

99

dumtaxat, qui de causa cognoscit, decretum exequatur, reponendo attentata, ad demonstrandum, quod cum violentia cognitio in procedendo sit extraordinaria, & irregularis, pariter & ejus executio extra ordinem etiam esse debet.

Et ulterius respondet, ut illa verba, el tal juez, intelligentur, id est, iudex calis tribunalis, ut comprehendatur etiam successor, cum successor, & predecessor, idem iudex reputetur, ut latius superius, probatum reliquum, iuxta dict. 1. proponebatur de jud. & cetera jura, maxime cum ita de jure sit, ut preceptum factum predecessor, ut iudici, debeat successor exequi, & implere, cum in eo recte positio verificetur, ut paulo ante late probavimus, pricipue cum sumus in favorilibus, & privilegiatis, prout est attentatorum repositorum statim dicetur.

Deinde, qui cum ille iudex, qui vim intulit, decesserit; impossibile est, ut reponere queat, qui est casus non preventus, nec decisus a d. l. Regia, & sit relictus dispositioni juris communis, dictantis, quod quando sententia non potest secundum ejus tenorem exequi propter maximam difficultatem, aut interdum impossibilitatem, exequi debet eo modo, quo potest,⁹⁷ ne iudicium reddatur illusorium, & remaneat sine effectu, late, & eleganter Angel. Aretin. conf. 136. in

88. qui cum Speculatore ubi proxime, idem intelligit in executor; cui convenit, quod dicunt Redoanus in pract. de rebus Ecclesi. q. 57. nu. 9. & Zerola in praxi 89. Episcopi. 1. p. verbo successor. §. 5. fol. mihi 334. quod successor tenet exequi mandatum factum per Papam suo predecessori.

90 Hinc etiam est, quod littera directa Episcopo predecessor mortuo, sub nomine dignitatis, & habito respectu ad officium, illas tenet successor exequi, & implere, ita tener Flores de Mena pract. quast. q. 4. num. fin. & est text. expressus in auctor. ut nulli judic. liceat habere loci servato. §. ex hoc vero jubemus, cujus sunt mirabilia verba. Ex hoc vero jubemus observari ab omni administratore, ut si contigerit, in scriptis nostram iussionem fieri ad aliquem iudicem, & interea iste quietat ab administratione: is qui post illum suscepit dignitatem, accipiat eam, & insinuet: & siquidem privata est causa, & implere eam, & asequi, quemadmodum ad eam promerui rescriptum, &c. qui text. mirabilis est, & expressus huic difficultati, ubi glossa etiam mirabiliter explicat.

Hinc etiam est, quod eleganter doctissimus Averdam, in tract. de exequen. mand. c. 17. sub n. 10. vers. & 91. novus executor, post Angelum in auct. ut nulli judicum, §. hoc, col. 9. & Felsin. in c. cum contingat, de foro compet. & per notara per Doctores in l. fundam, in princ. ff. de acquir. poss. quod successor & novus executor virtute primi mandati, dati suo antecessori, potest illud exequi absque alio novo mandato.

Ex praedictis igitur evidenter colligitur, tuendam esse, & tenendam in praxi, prout ego tantum vidi aliquoties; ut successor in jurisdictionem sibi provisionis Regiae facta intimatione, teneatur reponere attentata per suum predecessorem; quo supposito, non obstant fundamenta pro contraria parte adducta.

Nec enim obstat primum deductum ex d. l. 36. ibi in illis verbis, provean que el tal juez la orogue, &c. cui multipliciter respondet, tum quia id est de eodem iudice loquitur, quia assidue ipsem reponit, raro au-⁹² tem, imò & rarissime, contingit, ut ipse moriatur, eo litis statu, & sic nihil mirum, ut de eo loqueretur l. Regia, cum ad ea quae frequentius accident. iura adaptantur, & tristes eventus non sunt considerandi.

Vel aliter & secundò, & meo videri recte, respondeatur ad d.l. Regia, quod ideo dicit, el tal juez, ut declareatur quod non idem iudex Regium, quod decre-⁹³ tum protulit violentia, ipsum debeat cum effecta exequi (prout juris regulæ alias in ceteris causis postulat) nec aliis quibus iudex alterius tribunalis, sed ipsem

Salgado de Protect. Reg.

c. consuluit, cl. 2. n. 8. de appell. Alexand. cons. 99. visus, n. 4. lib. 5. Pet. de Anchara. in c. i. ut lite pendente. in fin. Ol- drad. cons. 199. pro fundamento, in princ. post Innoc. Ripam; in d. c. consuluit, sub n. 10. Eguid. decis. 49. agens, & decis. 294. id autem Stephan. Aufier. in addit. ad decisionem Capella Tholos. 15. ad fin. Ruin. cons. 76. in princ. lib. 5. Joan. Crot. cons. 101. viso puncto, n. 3. Menoch. de recuperan. poss. rem. 17. n. 25. Achill. de Grassi. decis. 24. attentatorum causa sub rubr. de attentatis, latissime prosequitur Lancelot. de atten. 3. p. 30. tit. de privile- giis attentatorum, per totum.

103 Et ex alio colligitur esse privilegium, & favorabi- le, prout est hoc charitatibus subdium, & recursus ad tribunal Regium, quo agitur de liberando vi oppres- soꝝ à manu calumniantium, & ut superioris autoritas, quæ per attentantem contempta erat, restituatur, libe- rique, & sine impedimento gravatus illum queat adire, ex his, quæ latè nos adduximus capitibus precedentibus, præcipue c. 1. à n. 149. 239. & 306. & a n. 354. & in epilogi proœmiali, infra, & ita cùm hic non agatur de causa penali, sed privilegiata, & favorabili, sequitur, ut argumentum retorqueatur, & ut faciat sensum, quod cum simus in favorabilibus, fiat extensio ad subro- gatos: & insuper quia judex successor tantum abest, ut aliqua affligatur pena, sed ut Regii tribunalis ministro sibi causa medenda committatur, exequitor enim, cui sententia penalis exequenda committitur, non par- ticipat de illius pena, sed honoris, & potestatis judicis superioris, non enim huc agitur de exequenda pena, apposita à judice prædecessori judici, pro attentatis à se factis, in judicem successorem, nec in hoc se potest.

105 intromittere Senatus, prout diximus infra, haec 1. p. 6. a num. 12. quia si hoc est, recte procederet argu- mentum contrarium; sed sumus in longè nimis diffi- mili casu, ut dictum est.

Indè etiam & adhuc in penalibus, & odiosis, licet pena non transeat ad successorem, & hæredem (cùm morte sit extincta) transit tamen dannorum faci- factio, in quantum ad eum pervenit: bonus est text. in l. 1. C. ex delictis defunctorum, in quantum hæredes con- veniri, ibi, quo vim fecit, &c. defuncto successoris ejus in solidum, aliquo in quantum ad eos pervenit, con- 107 veniri valet, cùm ut latè superius dixi, in successorem transeat judicium, jurisdictio, instantia acta, & lis, cuius pars est, attentatum à judice, quod est qualitas, quæ litii inhæret, ab eoque dependet, sine quo attentata non dantur, secundum Cassiadorum decis. 6. n. 2. super Regul. & dictum fuit id una Nolanien. Abbatia coram Ju- nio, 20. Oct. 1357. & in alia Mediolanen. Capellania coram Chisanen. 28. Junii 1557. in alia nullius, seu Pennen. coram Robusterio, 31. Maii 1568. ut testatur 108 Lancelot. Robert. de attenta. 3. p. cap. 22. à n. 41. & seqq. ubi ex hoc infert, quod subrogatus ad litem, potest dari de attentatis; quemadmodum ejus præde-cessor, sequitur evidenter, quod etiam est esse in po- nalibus, nihilominus, successor tenebatur revocare parti damnata, quod fit per attentatorum reposizio- nem, quibus quidem rationibus, omnia ferè cessant argumenta contraria partis.

Nec enim obstat; quod sententia lata contra vim inferentem non exequatur. contra successorem hæ- redem, quia alia est vis defuncti, alia hæredis, & suc-cessoris, quia omissa alia responsione, quæ dari potest, & colligitur ex his, quæ latè diximus infra, in tract. de exec. cap. 8. de excessu de persona ad personam, à num. 247.

109 Dices, quod id procedit in hæredibus, ex ea ratione, quia alia est possessio defuncti, alia hæredis, successoris, in quem licet omnia iuta transeant (adita hereditate,) non tamen possessio, quæ extincta jam fuit, l. cùm hæ- redes, de acqui. poss. & possessio hæredis est nova posses- sio, non autem continuata à defuncto, per cuius mor-

tem fuit extincta, ut dicunt Doctores pro contrario adducti, sed non procedit in jurisdictionis, tribunalis, universitatis, dignitatis, Ecclesie, populi, & aliorum similium successore, in quibus non datur hujusmodi possessionis extincto, & variatio: quoniam ipsa uni- versitas, & persona facta est, quæ possidet, & semper ita eadem possessionem retinet, quia nunquam moritur, sed semper eadem est, & per variationem, & mutatio- nem, seu mortem administrantis non mutatur, variatur, aut in aliquo alteratur universitatis possessio, quæ nun- quam vacat mortuo administratore.

110 Et ideo successor administrationis non indiget de novo accipere possessionem rerum universitatis: opini- mè & latè B. in l. 1. §. municipes, ff. de acquir. poss. in l. cùm hæredes, ff. de acquir. poss. per Innocent. in c. cum in officiis. de test. am. & loquendo de Ecclesia, quæ cùm nun- quam moriatur, cap. liberti 12. q. 2. ita nec possessio rerum Ecclesie dicitur vacare, etiam mortuo Prælato, ex quo ipse possidet; docent Bal. in l. fin. C. de edito Div. Adria. tel. & in l. unica, in princ. Cod. de caduc. tollen. Pa- risus consil. 24. n. 7. vol. 1. Borgni Cavalcan. decis. 96. in princ. n. 5. & in add. n. 54. & dec. 74. n. 105. p. 1. & dec. 28. n. 12. p. 3. ubi ex hoc infert, quod cùm possessio Ecclesie in Ecclesia continuatur (etiam mortuo Prælato) dicitur simul cum occupatore possidere, & esse in summarissimo possessorio, nec dicitur attentare Ecclesia possidendo. Sequitur Brexianus in reperto. ad eundem Cavalca. verbo possessio Ecclesie continuatur. Marta in tractatu de jurisdictione, 4. p. cent. 17. à num. 10. 114 ubi dicit, quod Prælatus successor non succedit tanquam dominus, sed tanquam procurator Ecclesie c. 2. de donat, ubi ad plura ipse infert, quæ hoc conducunt. Hinc est, quod possessio juris patronatus competens alicui ratione dignitatis, villa, castri, majoratus, aut Ecclesie, retinetur per ipsam dignitatem, villam, cas- trum, majoratum, aut Ecclesiast. (etiam mortuo Prælato, & administratore) Rota decis. 1. de jure patron. aliás 140. in novi. Bellamera. decis. 20. Paul. de citat. Dinus de jure patron. 6. p. art. 3. n. 64. Lamb. eodem tractatu. 2. p. 1. lib. q. 9. art. 3. n. 8. ad fin. & 1. p. q. 3. 2. lib. qu. 3. art. 1. n. 9. post Card. in c. ex literis, 1. opposit. per illum text. (quem sic intelligit) de jure patr. Cajet. in repetitio. c. fin. electione in 6. Nicol. Garcias de bene- ficiis, 5. p. c. 5. n. 9. qui etiam dicunt, quod novus possessor castri, villa, seu comitatus, ratione cuius compe- tit ejus præsentandi, licet nunquam ante præsentavit, potest præsentare; quia ipsa dignitas; aut comitatus, videtur hoc jus patronatus semper retinuisse, quia quasi possessio juris præsentandi, quæ erat apud antecesso- rem ratione dignitatis, beneficii, castri, villa, vel comi- tatus continuatur in successorem, etiam absque alia nova ejus apprehensione, d. Rota decis. 1. aliás 140. in novis. Achil. decis. 105. seu 5. de causa poss. n. 8. Tiraq. in tract. le mort sait, in prefatione, declaratione 5. facit decis. Rota 9. de causa poss. in antiqui latissime prosequitur Nicolaus Garcias ubi proxime, à n. 37. cum sequentibus, & suprà à n. 33. reddens rationem; quia possessio reti- 117 neretur per Ecclesiast., seu dignitatem, etiam mortuo Prælato, ut per Felin. in cap. constitutum. n. 19. de res- criptis, Rota decis. 1. n. 14. de restitutione spoliatorum, in novis, Cassiador. decisione 7. n. 13. de causa poss. Rota decis. 390. part. 1. & decis. 19. n. 9. part. 2. divergunt, de quo etiam bene per Peregrinum in tractatu de fide art. 48. n. 79. cum pluribus Doctoribus, ubi advertit differentiam inter possessionem hæredis, & successoris Prælati, & inter dignitatem, seu Ecclesiast., & sic non obstat argumentum in contrarium adductum. Maxime quia nos sumus in longè diverso casu, & extra terminos Doctorum in dicto argumento allegatos, quia su- mis in attentatis, in quibus etiam successor singularis illius, qui attentavit, & etiam judex, ut latè probavi- mus suprà.

Nec

Nec obstat ultimum argumentum, quo dicitur quod cùm provisio Regia de successore non loquitur de eo non debet intelligi: quia doctrinæ ibi adductæ loquuntur in condemnatis per sententiam, & obligatis 119 per scripturam, quia cùm non nominentur in ea, non debet contra illos exequi, nos autem loquimur, in provi- sione directa judicii, qui etiam verificatur in succes- sore in eandem jurisdictionem, cùm idem reputatur secundum text. in c. quoniam Abb. de off. delegati, & in l. proponebatur, de judiciis, & ea quæ longa manu supra concessimus pro hujus partis fundamentis, quibus suppositis, licet poterit pars, in cuius favorem data 120 est provisio Regia, ut judex Ecclesiasticus deferat, & reponat, recurrere ad judicem successorem, sive in delegatam, sive ordinariam jurisdictionem, sive sit datu- tus ab homine, sive tacite à jure; eique intimet provi- sionem prædictam, quam si non adimpleverit, ad tribunal recuratur pro secunda iussione, quæ dicitur vulgo sibi carta, & ita practicatur; & aliquando in praxi receptum vidi. Pre oculis tamen habeat pars, ut animadvertis, an collecta virtute commissionis, & rescripti possit causam ab alio, vel mortuo, vel legitimè impedito iam inceptam assunere, & cognoscere, quod ex serie, & tenore clausularum rescripti facile collige- 121 tur, juxta text. in cap. cùm plures de off. delegati, in 6. c. prudentiam in fine, de off. delegati, & alii plura jura in titulis de off. & potest. jud. delegati, & de rescript. in decretal. in 6. ac etiam in jure civili, & ubique latè per Doctores, si forte collega procedere non potest, re- currat pars ad superiorem, ut alium loco mortui, judicem nominet, juxta l. mortuo judice, ff. de judiciis, l. fin. Cod. de sententia, & re judicata, vel loco impediti, vel absenti, juxta text. in l. si longius, ff. de judiciis, ubi latissime per Doctores, & præcipue per Petrum Barbosam, ubi latè agit quod loco judicis absens, vel impediti, delegati, vel ordinarii, dandus est successor, ubi quando impedimentum est perpetuum, vel tempo- rale & de aliis pluribus difficultatibus; hunc articu- lum concernentibus, adeo ut quisquis subrogetur, in causa loco mortui judicis absens vel impediti, potest, & tenetur virtute Regie provisionis attentata à prædecessore reponere, appellatione deferre, & hoc jure utimur.

122 Appellari non potest ab executione decreti Regii Senatus, & ejus executo, qui est judex Ecclesiasticus, cui decretum dirigitur exequendum.

123 Executio non gravat plus quam sententia, que ex- quiritur. Appellari non potest ab actu, à quo executio emanat, scuti nec ab executione, ibid.

124 Atius duo quando ita se habent, ut unus veniat in executionem alterius, si non potest appellari à primo, nec poterit à secundo.

125 Judex Ecclesiasticus reponendo attentata virtute de- creti Regii Senatus ita mandantis, non est qui gra- vat; sed ipse Senatus, cuius decretum exequitur.

126 Atius non attribuitur gerenti, sed mandanti, & ordi- nanti.

127 Leges Regie in casibus violentia veniunt ad evitan- dum fraudes. Quod unà via prohibetur alicui, ad id alia non debet admitti, ibid.

128 Senatus Regius vim non facere judicem Ecclesiasticum declarat, non admittentem appellationem interposi- tam à repositione facta virtute alias Regii decreti.

129 Appellatio à repositione attentatorum non admittitur quod suspensum remissive.

130 Judex Ecclesiasticus superior adhibitus licet poterit, si vixit aëibus justum vim fuerit, revocare repositionem factam ab inferiore virtute Regii Senatus decreti, cùm ad hoc impediendum non se extendat.

A ppellare posse partem, quæ ab hujusmodi repo- sitione, & delatione appellationis censetur gra- vata, licet videtur, quemadmodum, & alii casibus, quibus